

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.208/2010/6.szám

CSONGRÁD MEGYEI BÍRÓSÁG SZEGED	
Érke:	2010 JUN 28.
Pelátás:
Az ügyiratsz.:	7 G.40.258 / 2009

30

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Maráczai Zsolt és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Garadnai Tibor ügyvéd 1119 Budapest, Bártfai u. 34.) által képviselt **Fogyasztói Jogérvényesítő Szervezet** 1096 Budapest, Thaly K. u. 22-24. I/4. szám alatti székhelyű felperesnek – a Dr. Szabó Lajos jogtanácsos (6065 Lakitelek, Jókai u. 13. levelezési cím: 6001 Kecskemét, Pf. 343.) által képviselt **EXPENT BUSSINES CLUB Kft.** 6065 Lakitelek, Jókai u. 13. szám alatti székhelyű I. rendű és az Ábrahám Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Ábrahám Attila ügyvéd 6000 Kecskemét, Petőfi S. u. 11/B VIII/175.) által képviselt **GYŐRFI-FUVAR Teherfuvarozó, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** 6000 Kecskemét, Ballószög 284/A szám alatti székhelyű II. rendű alperesek ellen tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2010. február hó 24. napján kelt 7.G.40.258/2009/19. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, míg az I. rendű alperes részéről Gf.I.30.208/2010/3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

ÍTÉLETET:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben**, az alábbiak szerint **megváltoztatja**:

Az I. rendű alperes saját költségén köteles az ítélet rendelkezéseinek közzétételére. Feljogosítja a felperest, hogy amennyiben az I. rendű alperes e kötelezettségének nem tesz eleget, ezen rendelkezéseket az I. rendű alperes költségén az interneten tegye közzé.

Mellőzi a felperest perköltség fizetésére kötelező rendelkezést.

Kötelezi a Magyar Államot, 15 nap alatt fizessen meg a II. rendű alperesnek 12.500,- (Tizenkettőezer-ötszáz) Ft elsőfokú eljárási költséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A peres felek a másodfokú eljárással kapcsolatosan felmerült költségeiket maguk viselik.

A felperes által előzetesen le nem rótt 36.000,- (Harminchatezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Megállapítja, hogy az I. rendű alperes 18.000,- (Tizennyolcezer) Ft csatlakozó fellebbezési eljárási illeték visszaigénylésére jogosult.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A www.ingatlandepo.com internetes honlap üzemeltetője 2009. március 1. napjáig a II. rendű alperes jogelődje, majd 2009. augusztus 14. napjáig az I. rendű alperes volt. Az internetes oldal a felhasználók számára ingatlanhirdetések elhelyezését vállalta.

A 2009. május 30-án érvényben lévő Regisztrációs Szabályzat szerint a honlapra anyagot csak olyan felhasználó helyezhet fel, aki elfogadja a szabályzatban foglaltakat. A magánhirdetők első alaphirdetése 30 napig díjmentes, ezt követően díjköteles. A 30 nap alatt is díjköteles a magánhirdető minden további hirdetése. Az ingyenesség az extraszolgáltatásokra nem vonatkozik. A Regisztrációs Szabályzat 9. pontja szerint a felhasználó feladata a hirdetést törölni, ha az ingatlan elkelt, vagy hirdetési szándéka megszűnt.

A hirdetési szolgáltatás igénybevételére az általános szerződési feltételek (ÁSZF) vonatkoznak, amelyeket a Regisztrációs Szabályzatban elhelyezett linken keresztül lehet elérni. A felhasználó a regisztrációval egyidejűleg járul hozzá az általános szerződési feltételek alkalmazásához.

Az ÁSZF 1. pontja szerint szolgáltató az I. rendű alperes, míg megrendelő a hirdetési szolgáltatásokból rendelő személy. A szerződés tárgya a szolgáltató részéről az elektronikus úton megrendelt hirdetési felület biztosítása, míg a megrendelő részéről a szolgáltatás ellenértékének megfizetése.

A 2. pont szerint hirdetésnek a honlapon történő elhelyezése egyben az ÁSZF elfogadását is jelenti.

Az ÁSZF 3. pontja értelmében a szerződés azzal jön létre, hogy a megrendelő a hirdetést a honlapra felteszi, az ÁSZF rendelkezéseit elfogadja. A szolgáltató már ekkor nyilatkozik arról, hogy a megrendelő ajánlatát elfogadta-e. A jogviszony ráutaló magatartással jön létre, de az elektronikus mentés és nyilvántartás megtörténik. Ha a megrendelt szolgáltatást a szolgáltató nem, vagy nem a megrendelt módon tudja végrehajtani, a szerződő felek között a szerződés a csökkentett szolgáltatásra jön létre külön megállapodás nélkül is. A megrendelő már most kifejezett hozzájárulását adja, hogy a szerződés akár csökkentett tartalommal is létrejöjjön.

Az ÁSZF 4. pontja szerint a szerződés határozatlan időre jön létre, melynek tartama 6 hónapnál nem lehet rövidebb, és nem lehet rövidebb attól az időponttól, míg a megrendelő maradéktalanul el nem számolt az igénybe vett hirdetési időszakokra vonatkozó díjakkal, illetve azok járulékaival. Felmondást a megbízott ezek teljesülése esetén kizárólag írásban fogad el. Felmondásnak számít a hirdetés rendszerből való törlése is, de a hatálya csak a 6 hónapos ciklus végén következik be. A hirdetés a 6 hónap eltelte után bármikor felmondható abban az esetben, ha a megrendelő az

Gf.I.30.208/2010/6.szám

igénybe vett, illetve a már megkezdett hirdetési időszak vonatkozásában pénzügyileg maradéktalanul elszámolt a megbízottal. Nem vonatkozik a 6 hónapos kötelező tartam a magánhirdető első hirdetésére, melyet a megrendelő az első 30 napos díjmentes próbaidőszakon belül töröl a rendszerből, vagy az első 30 napos próbaidőszakon belül írásban felmond. Nem zárható le a szerződés abban az esetben, ha a megrendelő a hirdetési díjat és egyéb költségeket a hirdetési ciklus végéig nem rendezi a szolgáltatóval. A megrendelő már most kifejezetten nyilatkozik arról, hogy folyamatban tartja a szerződést mindaddig, amíg a szolgáltatóval maradéktalanul el nem számolt. A hirdetést felhelyező személy függetlenül attól, hogy az ingatlan tulajdonosa vagy nem, készfizető kezességet vállal az esetleges hirdetési díj és annak járulékai megfizetésére, amennyiben megbízója nem fizetné meg teljes egészében szolgáltató felé a szolgáltatás ellenértékét.

Az ÁSZF 5. pontja szerint az ingatlandepo.com oldalain elhelyezett hirdetések, reklámok vagy egyéb anyagok tartalmáért kizárólag a hirdetés feladóját vagy annak megrendelőjét terheli a felelősség. A szolgáltató kizárja a felelősségét mindazon károkért és hátrányokért, amelyek az oldalon elhelyezett anyagokból származnak, illetve következhetnek, beleértve a harmadik félnek okozott károkat is, azokért kizárólag a hirdetést elhelyező (megrendelő) köteles helytállni. A szolgáltató semmilyen felelősséget nem vállal a rendszer használatából adódó károkért, illetve bármely más fél zavaró megnyilvánulásáért vagy viselkedéséért, bármilyen jogsértésért, beleértve a szellemi tulajdonjogokat is. A felek kizárják a technikai hibából eredő károk esetén a szolgáltató felelősségét is.

Az ÁSZF 8. pontja rendelkezik arról, hogy folyamatban lévő szerződés esetén a szolgáltató 30 naponként díjbekérő kiállítására jogosult, amelynek alapja a teljesített, illetve a már megkezdett hirdetési időszakra eső hirdetési díj. A díjbekérő összegét a fogyasztónak 8 napon belül kell megfizetni. A szolgáltatás akkor teljesül, amikor a megrendelő a hirdetési díjat a szolgáltató számlájára maradéktalanul megfizette, így a teljes és hiánytalan szolgáltatási díj beérkezésének időpontja tekintendő a szerződés teljesítése időpontjának. Ezt követő 15 napon belül a szolgáltató köteles számlát kiállítani és azt a megbízónak megküldeni.

Az ÁSZF 10. pontja az esetleges jogviták esetére a Szegedi Városi Bíróság valamint a Csongrád Megyei Bíróság kizárólagos illetékességét köti ki.

A felperes keresetében a csökkentett tartalmú szolgáltatási jogot tartalmazó rendelkezése, a szerződés kötelező 6 hónapos időtartama illetőleg az elszámolási időszakra hatályban maradása, az ezzel kapcsolatos megrendelői felmondás írásbeliségének megkövetelése, a készfizető kezességvállalásra vonatkozó rendelkezés, a szolgáltató kárfelelősségének kizárása, a díjbekérő kiállítása és az ezt követő számlázással kapcsolatos rendelkezés, továbbá az illetékességi kikötés érvénytelenségének megállapítását kérte valamennyi fogyasztóra kiterjedő hatállyal azok tisztességtelensége, jogszabályba ütközése miatt.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a vitatott szerződési feltételek nem tekinthetők tisztességtelennek és jogszabályba ütközőnek sem. Az ÁSZF rendelkezései egyértelműek, és megfelelő tájékoztatást nyújtanak a honlapot

látogatók részére. Vitatta a felperes közérdekű kereset előterjesztésére való perindítási jogosultságát.

A II. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a perbeli időszakban már nem volt a honlap üzemeltetője.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes által üzemeltetett perbeli internetes oldalon közzétett és 2009. május 30. napján hatályban volt internetes hirdetési szolgáltatás igénybevételére vonatkozóan és az azt megelőző időszakban hatályos ÁSZF következő rendelkezései valamennyi, ezen időpontot megelőzően az I. rendű alperessel szerződő félre kiterjedő hatállyal érvénytelenek:

- A 3. pont azon feltétele, amely szerint „ha a megrendelt szolgáltatást a szolgáltató nem, vagy nem a megrendelt módon tudja végrehajtani, a szerződő felek között a szerződés a csökkentett szolgáltatásra jön létre, külön megállapodás nélkül is. A megrendelő már most kifejezett hozzájárulását adja, hogy a szerződés akár csökkentett tartalommal is létrejöhessen”;
- A 4. pont szerinti azon kikötés, amely szerint a szerződés „nem lehet rövidebb attól az időponttól, míg a megrendelő maradéktalanul el nem számolt az igénybevett hirdetési időszakra vonatkozó díjakkal, illetve azok járulékaival... megrendelő már most kifejezetten nyilatkozik arról, hogy folyamatban tartja a szerződést mindaddig, amíg szolgáltatóval maradéktalanul el nem számolt. A hirdetést felhelyező személy függetlenül attól, hogy az ingatlan tulajdonosa vagy nem, készfizető kezességét vállal az esetleges hirdetési díj és annak járulékaik megfizetésére, amennyiben megbízója nem fizetné meg teljes egészében a szolgáltató felé a szolgáltatás ellenértékét”.
- Az 5. pontnak az a rendelkezése, amelynek értelmében a „szolgáltató semmilyen felelősséget nem vállal a rendszer hibájából adódó károkért. Felek kizárják a technikai hibából eredő károk esetén a szolgáltató felelősségét”.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy az ítélet ezen rendelkezését annak jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül tegye közzé a www.ingatlandepo.com internetes honlapon. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában elsődlegesen megállapította, hogy a felperes az Fgytv. 2. § h) pontja szerinti fogyasztói szervezetnek minősül, amelyet a Ptk. II. 5. § e) pontja jogosít fel közérdekű kereset előterjesztésére. Álláspontja szerint ugyanakkor a szerződés létrejöttének módját szabályozó ÁSZF rendelkezések nem tekinthetők tisztességtelennek, mivel egyértelműen meghatározták, hogy az ajánlat elfogadása a szolgáltató részéről elektronikus úton való visszaigazolással történik.

Az ÁSZF 3. pontjában rögzített csökkentett szolgáltatást tartalmazó rendelkezés azonban a 18/1999. (II. 5.) Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik, ekként semmis, mivel a kikötés egyoldalú értelmezésére jogosítja fel a szolgáltatót.

Az ÁSZF 4. pontjának a szerződés idejére és hatályára vonatkozó rendelkezései közül a felmondás jogának 6 hónapon túli korlátozását tartalmazó nem ütközik jogszabályba, arra a Ptk. általános szabályai és a megbízásra vonatkozó rendelkezések is lehetőséget adnak. Ezzel ellentétben a szerződés hatályban tartása a fogyasztóval történő teljes körű elszámolásig tisztességtelen kikötés a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerint. Nem tisztességtelen a 30 napos ingyenes hirdetési lehetőség meghosszabbítására vonatkozó feltétel, mivel a

Gf.I.30.208/2010/6.szám

30 nap alatt a megrendelőnek lehetősége van a szerződés egyoldalú megszüntetésére. A készfizető kezességvállalásra vonatkozó rendelkezés ellentmondó, érthetetlen és indokolatlan, különös tekintettel arra, hogy az ÁSZF szerint a szerződés a hirdetést feladó (megrendelő) és a szolgáltató között jön létre, így – mivel a jogviszonynak más alanya nincs – a készfizető kezességvállalás semmis. Ugyancsak érvénytelen a szolgáltató felelőségének kizárása, illetőleg szerződésszegés esetére történő korlátozása a saját érdekkörébe tartozó rendszerhasználatból eredő károkért, továbbá hogy kizárja a fogyasztó jogszabályon alapuló jogainak érvényesítését. E rendelkezések a Korm.rendelet 2. § h) pontjába ütköznek. A díjfizetés módjának meghatározása nem tisztességtelen. A szolgáltatás teljesítésekor jár az ellenszolgáltatás, ezért nem kifogásolható, hogy a díjbekérést követően a teljesített készpénzfizetésről utólag bocsát ki számlát a szolgáltató. Az alávétéses illetékesség nem zárja ki és nem is korlátozza a fogyasztó igényérvényesítési lehetőségét.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak részbeni megváltoztatását és valamennyi sérelmezett kikötés érvénytelenségének megállapítását. Az ÁSZF 4. pontjában foglalt, felmondás jogának korlátozására vonatkozó rendelkezésekkel összefüggésben egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy azok a jogot korlátozzák. Álláspontja szerint azonban erre csak folyamatos megbízás esetén van jogi lehetőség, ezzel szemben a perbeli jogviszonyok 30 napos, határozott időtartamra jönnek létre. Az ilyen, szokványostól eltérő kikötésről a szolgáltatónak a fogyasztót külön tájékoztatnia kell. Álláspontja szerint e rendelkezés a Korm.rendelet 2. § c) pontja szerint is tisztességtelen, mivel meghosszabbítja a határozott időre kötött szerződést anélkül, hogy az ezzel kapcsolatos nyilatkozat megtételére a fogyasztónak bármilyen határidőt biztosítania.

Az ÁSZF 8. pontjában rögzített díjbekérő alkalmazásának érvénytelenségével kapcsolatosan előadta, hogy a szolgáltatónak a már teljesített szolgáltatásokról nem díjbekérőt kellene kiállítania, hanem számlát, ugyanakkor a már teljesített szolgáltatások esetében is csak akkor tarthat igényt a kifizetésre, ha a számlakibocsátás megelőzi a megrendelői teljesítést. A kikötés ezért a Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés c) pontja szerint tisztességtelen, mivel a fogyasztót teljesítésre kötelezi abban az esetben is, ha a másik szerződő fél nem teljesít.

Az ÁSZF 10. pontjában foglalt illetékességi kikötésre vonatkozó rendelkezés a Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés i) pontjába ütközik, tisztességtelen, mivel korlátozza a fogyasztó igényérvényesítési lehetőségeit. E körben utalt a tárgyaláson való megjelenéssel járó magas költségekre.

Kérte a II. rendű alperes elsőfokú perköltségben marasztalását hivatkozással arra, hogy a perre okot adott, magának kellett volna gondoskodnia arról, hogy az ÁSZF-fel együtt alkalmazandó Regisztrációs Szabályzatot neve ne szerepeljen, ne keltsen olyan látszatot, mintha az internetes honlapot ő üzemeltetné. E fellebbezési kérelmének alaptalansága esetére kérte az államot kötelezni a perköltség viselésére a Pp. 78. § (3) bekezdése szerint.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása és a kereset elutasítása érdekében az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Álláspontja szerint az ÁSZF 3. pontja nem jogosítja fel az I. rendű alperest a szerződés egyoldalú értelmezésére, pusztán arra ad lehetőséget, hogy technikai probléma esetén a hirdetés megváltoztatása nélkül, az extraszolgáltatások csökkentésével tegye közzé a hirdetést.

Ugyanakkor az ÁSZF 4. pontja sem ütközik a Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés b) és c) pontjába, mivel nincs olyan időszak a felek jogviszonyában, amikor a megrendelőnek úgy kellene díjat fizetnie, hogy a megbízott a hirdetést nem teszi közzé. Hivatkozása szerint az ÁSZF e pontjának megfogalmazása megbízási jogviszonyt feltételez a hirdetés feladója, mint megbízott és a megbízó között, akinek a hirdetését feladják. Ezért a jogviszonynak nemcsak a hirdetést közzétevő gazdasági társaság és a hirdetést ténylegesen feladó személy az alanya. Az ÁSZF 5. pontjával összefüggésben állította, hogy e rendelkezés kizárólag arra az esetre vonatkozik, ha a szolgáltatón kívülálló technikai ok miatt érne kár a fogyasztót. Végül utalt arra, hogy az ítélet közzétételre vonatkozó rendelkezése végrehajthatatlan, mivel a honlapot már nem az I. rendű alperes üzemelteti, a jelenlegi üzemeltető pedig nem áll perben.

A felperes fellebbezése túlnyomórészt, míg az I. rendű alperes fellebbezése teljes egészében alaptalan.

A Ptk. 209. § (1) bekezdés generálklauzulaként fogalmazza meg, hogy tisztességtelen szerződési feltételnek az a kikötés minősül, amely a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A Ptk. szerződési jogi szabályai azt veszik alapul, hogy a szerződés megkötése „alku” folyamatban történik, ami a kölcsönös érdekek kiegyenlítését biztosítja. A szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől azonban egyező akarattal eltérhetnek (Ptk. 200. § (1) bekezdés). A diszpozitív szabályokat a jogalkotó a tipikus esetekre, az egyensúlyt teremtő „szerződési igazságosság” elvei alapján alkotta meg, ezért a diszpozitivitás nem járhat azzal a következménnyel, hogy bármelyik jogalany széles körben módosítsa a jogok, kötelezettségek és kockázatok törvényben szabályozott elosztását. A jóhiszeműség és tisztesség objektív kötelmi jogi kategória, az általánosan elfogadott etikai követelményrendszer juttatja kifejezésre a szerződési feltételeknek a Ptk. 209. § (1) bekezdésében írt szempontok alapján történő értékelése során (BDT 2007/3/39. sz. jogeset).

A kikötés tisztességtelensége nem attól függ, hogy a feltétel kidolgozója utóbb milyen gyakorlatot követ, alkalmazza-e ténylegesen a kikötést. Jelentősége annak van, fennáll-e az elvi lehetősége, hogy a feltétel a fogyasztót hátrányos helyzetbe hozza. Ugyanezen okból nincs jelentősége annak sem, hogy a kikötés megfogalmazásakor mi volt a fél szándéka. Az általános szerződési feltételek értelmezése során is a nyilatkozási elv (Ptk. 207. § (1) bekezdés) az irányadó, vagyis a kikötést – kidolgozójának akaratától függetlenül – a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint kell érteni. Az alperes által alkalmazott kikötéseket a Ptk. 209. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően összefüggéseikben, struktúrájukban kell

Gf.I.30.208/2010/6.szám

szemlélni. A feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor – közérdekű kereset esetében az általános szerződési feltételek alkalmazási időszakában – fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezethet, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel való kapcsolatát. Annak megállapításához, hogy valamely feltétel visszaélészerűnek minősül, túlzottan és ésszerűtlenül, vagyis indokolatlanul hátrányos a másik félre, ezáltal sérti a jóhiszeműség követelményét, nem pusztán a konkrétan támadott kikötés értékelése, hanem a szerződés teljes feltételrendszerének vizsgálata szükséges.

Az I. rendű alperes és a fogyasztó, mint mellérendelt jogalanyok között a perbeli jogügyletekkel megbízási szerződés jön létre, ezért az ÁSZF rendelkezéseit a megbízásra vonatkozó polgári jogi szabályok (Ptk. XI. fejezet) ismeretében kellett felülvizsgálni.

Az ÁSZF 3. pontja sérelmezett kikötésének pontos, konkrét tartalma nem ismert, ezt az alperes nem határozta meg, nem részletezte, így önmagában a kikötés alapján a fogyasztók számára nem világos, hogy milyen tartalommal jön, illetőleg jöhet létre az ún. csökkentett szolgáltatás. Ebből kifolyólag a csatlakozó fellebbezésben írtakkal szemben ez a rendelkezés értelmezésre szorul, és az alperest jogosítja fel arra, hogy meghatározza, mely esetekben jött létre a szerződés csökkentett szolgáltatásra. Így a rendelkezés az elsőfokú ítéletben írtakkal egyezően a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik, semmis, mivel „a szerződés... feltételének értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan jogosítja”. Az I. rendű alperes a per során kellő magyarázattal szolgált arra, hogy a támadott kikötés megfogalmazásakor mi volt a szándéka, ennek azonban az ügy eldöntése során nincs jelentősége, mivel az általános szerződési feltétel nem a hivatkozott célnak megfelelő, egyértelmű módon került meghatározásra.

A megbízási szerződés alapján a megbízott köteles a rábízott ügyet a megbízó utasításai szerint ellátni. A Ptk. 481. § a) pontja szerint a megbízási szerződés megszűnik, ha valamelyik fél azt felmondja. A megbízási jogviszony jellegéből – fő szempont a megbízó céljainak, érdekeinek elsődlegessége és azok fokozott jogi védelme – adódóan a törvény feljogosítja a megbízót arra, hogy a szerződést bármikor, bármilyen okból, azonnali hatállyal felmondja (Ptk. 483. § (1) bekezdés). A Ptk. 483. § (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy a felmondás jogának korlátozása vagy kizárása semmis; folyamatos megbízási jogviszonynál azonban a felek a felmondás jogának korlátozásában megállapodhatnak. Az idézett rendelkezés – eltérően a Ptk. általában diszpozitív (Ptk. 200. § (2) bekezdés) szabályaitól – kógens rendelkezést tartalmaz: a szerződés megbízó általi felmondási jogának kizárása minden esetben semmis, korlátozása ugyanakkor kizárólag a folyamatos megbízási jogviszonyok esetében az.

Az elsőfokú bíróság az ÁSZF alapján határozatlan időre kötött megbízási szerződéseket tartós, folyamatos jogviszonynak tekintette, ennek megfelelően – figyelemmel a Ptk. hivatkozott 483. § (4) bekezdésére – nem tartotta tisztességtelennek a felmondási jog korlátozását.

A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a fogyasztó és az I. rendű alperes közötti jogviszony 30 napos, határozott időtartamra jön létre. Ennek azonban ellentmond az az egyértelmű kikötés, amely szerint a felek közötti jogviszony határozatlan idejű (ÁSZF 4. pontja). Éppen ezért a Korm. rendelet 2. § c) pontjában írt feltétel sem valósult meg, a megtámadás nem vezetett sikerre. A szerződés atekintetben is egyértelműen fogalmaz, hogy a határozatlan idejű szerződés 30 napig ingyenes, tehát a kedvezmény ezen időszakon belül áll fenn a szerződés létrejöttétől, így a fogyasztó számára nyilvánvaló, hogy ezt követően a szolgáltatásért díjat kell fizetnie.

Az ÁSZF 4. pontjának azon kikötése, amely szerint nem valamely határidőig korlátozza a szolgáltató a felmondási jogot, hanem kizárja mindaddig, amíg vele „maradéktaul el nem számolt”, tisztességtelen. A felmondási jog kizárása – a fentebb hivatkozottak szerint – semmis (EBH 2006/2/1510. számú elvi határozat): A rendelkezés tehát egyrészt jogszabályba ütközése miatt semmis (Ptk. 483. § (4) bekezdés); másrészt a Ptk. 209/B § (1) bekezdése szerint tisztességtelen.

A készfzető kezességvállalásra vonatkozó kikötés (ÁSZF 4. pontja) nyilvánvaló célja, hogy a hirdetést feladó megbízott kezesi felelősséget vállaljon arra az esetre, ha a megbízója a díjat nem egyenlítené ki. Ez a felek jogviszonyában jogilag értelmetlen. Az adott jogügylet létrejötte során ugyanis az I. rendű alperesi szolgáltatóval szerződő fél minden esetben az, aki a hirdetést feladja, annak megbízójával a szolgáltató nem kerül közvetlen jogviszonyba. Maga a szerződő fél kezesi felelősségvállalása fogalmilag kizárt, hiszen a Ptk. 272. § (1) bekezdése arra az esetre ad lehetőséget kezességvállalásra, ha a kötelezett nem teljesít. Etekintetben az elsőfokú bíróság jogi érvelése helytálló.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az ÁSZF 5. pontjának azon kikötése, melyben az I. rendű alperes kizárta a technikai hibából eredő károkért fennálló felelősségét, a Korm.rendelet 2. § h) pontja alapján tisztességtelennek tekintendő, mivel kizárja a fogyasztóval szerződő fél szerződésszegése esetére fennálló felelősségét, amit egyebekben a Ptk. 314. § (2) bekezdésének rendelkezése sem tesz lehetővé. Olyan esetben, ha az általános szerződési feltétel kógens jogszabályt sért, a kikötés megtámadás nélkül is semmis. A bírói gyakorlat ugyanakkor lehetővé teszi, hogy az egyébként jogszabályba ütköző (semmis) feltétel érvénytelenségét a közérdekű kereset külön is támadja, és annak érvénytelenségét a bíróság ítéletében mindenkire kiterjedő hatállyal állapítsa meg (Legfelsőbb Bíróság 1/1983. számú GKT-PKT állásfoglalás).

Az ÁSZF 8. pontja lehetőséget ad az I. rendű alperesnek arra, hogy díjbekérőt állítson ki, ennek alapján a megbízó az abban megjelölt időszakra megbízási díj fizetésére köteles. A díjbekérő tartalma alapján fizetési felszólításnak minősül, amelynek fogalmát a Ptk. is ismeri. A Ptk. 298. §-ában úgy rendelkezik, hogy a kötelezett késedelembe esik a) ha a szerződésben megállapított vagy a szolgáltatás rendeltetéséből kétségtelenül megállapítható teljesítési idő eredménytelenül eltelt;

Gf.I.30.208/2010/6.szám

b) más esetekben, ha kötelezettségét a jogosult felszólításra nem teljesíti. A kikötésből nem következik, hogy az a Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés c) pontja szerint tisztességtelennek minősülne, nem teljesül az a feltétel, hogy a fogyasztó akkor is köteles megfizetni a díjat, ha a vele szerződő fél nem teljesíti a szerződést. Polgári jogi szempontból az írásbeli felhívás a megbízó fizetési kötelezettségét megalapozza.

Az ÁSZF 10. pontja a felperes fellebbezési érvelése szerint az I. rendű alperes érdekeit szolgáló kizárólagos illetékességi kikötést tartalmaz, amely a fogyasztók jelentős részének igényérvényesítési lehetőségét korlátozza. Ez a kikötés az ítélőtábla álláspontja szerint – egyezően az elsőfokú bírósággal – nem tisztességtelen, az a Pp. alávetésre vonatkozó törvényi szabályainak megfelel (Pp. 41. §). A Ptk. 209/A § (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja, az egyes fogyasztók tehát saját ügyekben maguk dönthetik el, hogy számukra ez a kikötés valóban sérelmes-e, vagy sem. Az adott szerződési feltétel mindenkire kiterjedő hatállyal való érvénytelenné nyilvánítása nem indokolt. Az Európai Bíróság is úgy foglalt állást, hogy az egyedi, konkrét jogvitában kell döntenie a bíróságnak arról a kérdésről, hogy tisztességtelennek minősül-e a szerződésben alkalmazott olyan feltétel, amely egyedileg nem került megtárgyalásra, és amely a szolgáltató székhelye szerinti bíróság kizárólagos illetékességét köti ki (Európai Bírósági Ítéletek c. folyóirat 2009. augusztusi szám C-243/08. számú ítélet). Megjegyzi az ítélőtábla, hogy a megbízónak az alávetéses illetékességi kikötést külön el kell fogadnia, ennek hiányában adott esetben a Ptk. 205. § (3) bekezdése értelmében az általános szerződési feltétel nem válik a szerződés részévé (pl. Ítéletáblai Határozatok 2010/1/28. számú jogeset).

A kifejtettek alapján az ítélőtábla az egyes szerződési kikötések érvényességével kapcsolatosan minden tekintetben egyetértett az elsőfokú bírósággal. Észlelte azonban, hogy a közzétételi kötelezettségre vonatkozó rendelkezés az 1978. évi 2. tvr. (Ptké. II.) 5/B § (1) bekezdésének csupán részben felel meg, miután nem szerepel benne, hogy a közzétételre az I. rendű alperes saját költségén köteles. Ugyanakkor arra az esetre, ha az I. rendű alperes e kötelezettségét elmulasztaná, feljogosította a felperest, hogy az ítélet rendelkező részét az I. rendű alperes költségén az interneten nyilvánosságra hozza. Mindezen kiegészítésekkel a rendelkezés egyértelműen végrehajthatóvá vált, az interneten fizetett hirdetés megjelentetésének nincs akadálya valamely erre szolgáló oldalon.

Alaposnak bizonyult a felperesi fellebbezés a Pp. 78. § (3) bekezdésére történt hivatkozás tekintetében, amely kimondja, hogy amennyiben külön jogszabállyal feljogosított szervezet keresetét utasítja el a bíróság, a perköltségek megfizetésére az államot kell kötelezni. A felperes – ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helytállóan fejtette ki határozatában – ekként minősülő szervezet, ezért pervesztessége arányában a pernyertes fél költségeit a Magyar Államnak kell viselnie. Erre tekintettel a másodfokú bíróság mellőzte az elsőfokú ítélet felperest perköltség fizetésére kötelező rendelkezését, egyben a Magyar Államot kötelezte, hogy fizessen meg 15

nap alatt a II. rendű alperesnek – akivel szemben a kereseti kérelem teljes egészében alaptalannak bizonyult – 12.500,- Ft eljárási költséget. Itt utal az ítélet arra, hogy nem osztja a felperesi álláspontot tekintetben, hogy a II. rendű alperesnek kellett volna gondoskodnia az adott internetes oldalon nevének törléséről. Az ezzel kapcsolatos kötelezettség, azaz, hogy az internetes oldalon naprakész, valós adatok szerepeljenek, a mindenkori üzemeltető felelőssége. Ezért a II. rendű alperes az ügyben pernyertesnek tekintendő, a perindításra okot nem szolgáltatott.

A kifejtettek alapján az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyebekben – az ügy érdemében – helybenhagyta azt.

Miután érdemben mindkét fellebbező fél fellebbezése alaptalannak bizonyult, az ítélet a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával úgy rendelkezett, hogy a másodfokú eljárással kapcsolatosan felmerült költségeiket maguk viselik.

A túlnyomórészt alaptalan fellebbezést előterjesztő felperes által előzetesen le nem rótt 36.000,- Ft összegű fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad (1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 4. § (1) bekezdés).

Megállapította ugyanakkor, hogy az I. rendű alperes az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján 18.000,- Ft csatlakozó fellebbezési illeték visszaigénylésére jogosult, mivel csatlakozó fellebbezésén 36.000,- Ft fellebbezési eljárási illetéket rótt le, szemben az Itv. 46. § (4) bekezdése és 39. § (3) bekezdés c) pontja szerinti 18.000,- Ft összegű szükséges mértékkel.

Szeged, 2010. június hó 4. napján

Dr. Mányoki Zsolt sk.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Gabriella sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró

A kiadmány hiteléül:
Kocsis Éva
Kocsis Éva
tisztviselő